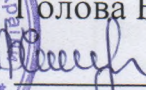

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ГЕФ
«30» серпня 2021 р.,
протокол № 8

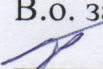
Голова Вченої ради
 Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Безпека життєдіяльності, охорона праці та навколишнього середовища»

для студентів освітнього ступеня «молодший бакалавр»
спеціальності 184 «Гірництво»
освітньо-професійна програма «Гірництво»
гірничо-екологічний факультет
кафедра маркшейдерії

Схвалено на засіданні кафедри
маркшейдерії
«28» серпня 2021 р.
протокол № 6

В.о. завідувача кафедри
 Сергій ІСЬКОВ

Розробники: к.т.н., доц. кафедри маркшейдерії Іськов С.С.

к.т.н., доц. кафедри маркшейдерії Криворучко А.О.

Житомир
2021 – 2022 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>18 «Виробництво та технології»</i>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність <i>184 «Гірництво»</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній ступінь: <i>«молодший бакалавр»</i>	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		42 год.	82 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 9 % аудиторних занять, 91 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за навколишнє середовище, особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях з врахуванням ризику виникнення техногенних аварій та природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим врахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек та врахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою «Гірництво» спеціальності 184 «Гірництво»:

ЗК4. Навики здійснення безпечної діяльності;

СК8. Здатність до забезпечення протиаварійного захисту ланок гірничих підприємств та екологічної безпеки проведення гірничих та інших робіт.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 184 «Гірництво»:

РН9. Знати вимоги законодавства щодо безпечного ведення робіт і експлуатації обладнання у сфері професійної діяльності, вміти забезпечувати виконання цих вимог у практичних ситуаціях;

РН10. Здійснювати технічні й організаційні заходи щодо запобігання аваріям і катастрофам та забезпечення екологічної безпеки проведення гірничих та інших робіт.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 4

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. **Правові та організаційні питання охорони праці**

Теми 1.1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці

Тема 1.2. Державне управління та організація охорони праці на підприємстві.

Тема 1.3. Організаційні основи охорони праці.

Тема 1.4. Навчання з питань охорони праці

Теми 1.5 Профілактика травматизму та професійних захворювань

Змістовий модуль 2. **Основи безпеки життєдіяльності людини.**

Тема 2.1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та кваліфікація небезпек.

Тема 2.2. Природні загрози та їх наслідки.

Тема 2.3. Техногенні небезпеки та їх наслідки.

Тема 2.4. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Поведінкові реакції населення у НС.

Змістовий модуль 3. **Охорона навколишнього середовища**

Тема 3.1. Антропогенний вплив на атмосферу та її захист

Тема 3.2. Основні аспекти охорони гідросфери.

Тема 3.3. Рациональне використання і охорона земель.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 5

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо- го	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ										
Тема 1.1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці	11	2	4	-	5	8	2	-	-	6
Тема 1.2. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	11	2	4	-	5	6	-	-	-	6
Тема 1.3. Організаційні основи охорони праці. Навчання з питань охорони праці	11	2	4	-	5	8	2	-	-	6
Тема 1.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань	12	2	4	-	6	8	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	45	8	16	-	21	30	4	-	-	26
Змістовий модуль 2. Основи безпеки життєдіяльності людини										
Тема 2.1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та кваліфікація небезпек	7	2	2	-	3	6	-	2	-	4
Тема 2.2. Природні загрози та їх наслідки	6	1	2	-	3	8	-	-	-	8
Тема 2.3. Техногенні небезпеки та їх наслідки	6	1	2	-	3	8	-	-	-	8
Тема 2.4. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Поведінкові реакції населення у НС	6	1	2	-	3	8	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	25	5	8	-	12	30	6	2	-	28
Змістовий модуль 3. Охорона навколишнього середовища										
Тема 3.1. Антропогенний вплив на атмосферу та її захист	6	1	2	-	3	10	-	-	-	10
Тема 3.2. Основні аспекти охорони гідросфери	7	1	3	-	3	10	--	-	-	10
Тема 3.3. Раціональне використання і охорона земель	7	1	3	-	3	10	-	2	-	8
Разом за змістовим модулем 3	20	3	8	-	9	30	-	2	-	28
Усього годин	90	16	32	-	42	90	4	4	-	82

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 6

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	№1. Травматизм та професійні захворювання	4
2	№2. Дослідження метеорологічних умов у виробничих приміщеннях	4
3	№3. Дослідження природної і штучної освітленості робочих місць	4
4	№4. Організація служби охорони праці та кабінету з охорони праці на підприємстві	2
5	№5. Вивчення будови, використання й обслуговування вогнегасників.	2
6	№6. Долікарська невідкладна допомога.	2
7	№7 Ідентифікація та кваліфікація небезпек	2
8	№8 Природні та техногенні загрози, соціально-політичні небезпеки та їх наслідки	6
9	№9 Захист атмосфери, гідросфери та земельних ресурсів	6
10	Разом	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці	5
2	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	5
3	Організаційні основи охорони праці. Навчання з питань охорони праці	5
4	Профілактика травматизму та професійних захворювань	6
5	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та кваліфікація небезпек	3
6	Природні загрози та їх наслідки	3
7	Техногенні небезпеки та їх наслідки	3
8	Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Поведінкові реакції населення у НС	3
9	Антропогенний вплив на атмосферу та її захист	3
10	Основні аспекти охорони гідросфери	3
11	Раціональне використання і охорона земель	3
	Разом	42

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів не передбачені.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 7

8. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються такі методи навчання:

1. При проведенні лекційних занять – словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія з поєднанням наочних методів навчання: ілюстрування, демонстрування. Широкого застосування набули лекції-презентації. Читання лекції супроводжується демонстрацією інформації із заданої теми у вигляді таблиць, схем, текстів, які використовуються при читанні лекції.

2. При проведенні практичних робіт – поєднання як словесних методів навчання (інструктаж, пояснення, розповідь), так і наочних (ілюстрування та демонстрування) та практичних (вправи, розрахункові та розрахунково-графічні роботи, безпосередні вимірювання параметрів) методів.

3. Самостійна поза аудиторна робота студентів.

9. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та навколишнього середовища» застосовуються поточний, модульний контроль і підсумковий контроль знань студентів. Останній здійснюється у формі заліку. Такий порядок контролю і оцінювання знань застосовується щодо студентів денної форми навчання.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на іспиті. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

1. *Поточний контроль.* В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та вимірювань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

1) систематичність та активність роботи на лекційних та практичних заняттях;

2) виконання завдань для самостійного опрацювання.

При контролі систематичності та активності роботи на лекційних заняттях оцінці підлягають: рівень знань продемонстрований в письмових та усних відповідях на лекціях та практичних заняттях, системність при проведенні практичних робіт, результати експрес контролю.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань, проведення розрахунків, написання рефератів, презентацій.

2. *Модульний контроль* - виконання модульних (контрольних) робіт. Оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 8

контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, розв'язання виробничих ситуацій, інші завдання.

3. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та навколишнього середовища» є залік. Залік проводиться у тестовій письмовій формі. Студент має право не скласти залік і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку.

Якщо студент отримав не задовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти залік.

4. Перелік тестових завдань на залік

На залік виносяться тестові завдання, складені на базі основних питань і завдань, засвоєних та виконаних під час вивчення всього курсу (в т.ч. питання, винесені на самостійне опрацювання). Білет включає 50 тестових завдань зі всіх тем навчальної дисципліни відповідно до тематичного плану дисципліни, лекційного матеріалу, переліку питань для самостійного вивчення дисципліни, питань для проведення самостійної роботи студентів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Загальна кількість балів за якими оцінюється вся поточна робота

Поточне тестування, самостійна робота, захист практичних робіт										Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			100
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	T3.1	T3.2	T3.3	
10	10	10	10	10	10	10	10	5	5	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
0 – 34	F		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 9

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до теоретичного, практичного та самостійного вивчення теми «Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» навчальних дисциплін «Основи охорони праці», «Безпека життєдіяльності, охорона праці та навколишнього середовища» (для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей) / С.С. Іськов, М.С. Куницька, Н.М. Остафійчук. – Житомир: Житомирська політехніка, 2020. – 84 с.

2. Методичні рекомендації до теоретичного, практичного та самостійного вивчення теми «Атестація робочих місць за умовами праці» навчальних дисциплін «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» (для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей) (автори: Іськов С.С., Соболевський Р.В., Криворучко А.О., Камських О.В., Панасюк А.В.). – Житомир: Житомирська політехніка, 2020. 78 с. Електронне видання (Протокол НМР №1 від 21.05.2020 р.)

3. Методичні вказівки до практичного вивчення навчальних дисциплін «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» для студентів всіх спеціальностей освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» денної та заочної форм навчання (автори: Панасюк А.В., Іськов С.С., Камських О.В.). 2020. 58 с. Електронне видання. (Протокол НМР №1 від 21.05.2020 р.)

4. Методичні вказівки на тему: «Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричиняли втрату працездатності»/Укладачі: Дерев'янку О.В., В.О. Шлапак. - Житомир:РВВ ЖДТУ, 2008. – 40 с.

5. Охорона праці: Лабораторний практикум, частина 1 / Під редакцією В.Й. Сивка. – Житомир, ЖІТІ, 2001.- 63с.

6. Охорона праці: Лабораторний практикум, частина 2 / Укладачі В.Й. Сивко, О.В. Дерев'янку. – Житомир, ЖДТУ, 2007.- 80 с.Табл.12. Рис7.

7. Методичні вказівки до програмного контролю з лабораторного практикуму курсу «Основи охорони праці» (для студентів усіх спеціальностей). / Укладачі: В.Й. Сивко, С.С. Іськов - Житомир, ЖДТУ, 2005.- 45 с.

8. Методичні вказівки до аудиторного та самостійного вивчення дисципліни «Основи охорони праці» (для студентів напряму підготовки 6.050301 «Гірництво»). / Укладачі: В.Й. Сивко, С.С. Іськов - Житомир, РВВ ЖДТУ, 2010.- 62 с.

9. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Основи охорони праці» для студентів всіх спеціальностей освітнього рівня «бакалавр» денної та заочної форм навчання / С.С.Іськов. – Житомир: ЖДТУ, 2018. – 28 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 10

12. Рекомендована література

Базова

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
6. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
7. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
8. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань».
9. Кодекс законів про працю України
10. Кодекс цивільного захисту України.
11. Кодекс України про надра.
12. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 р. № 270.
13. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу, затверджений Наказом МОН України від 16.05.2019 р. № 659.
14. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою КМУ від 17.04.2019 р. № 337.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
16. НПАОП 0.00-7.15-18 «Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями», затверджені наказом Мінсоцполітики від 14.02.2018 № 207. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18>.
17. ДСанПіН «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджена наказом МОЗУ від 08.04.2014 р. № 248. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 11

18. ДСанПіН 3.3.2-007-98 «Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин», затверджено Постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10 грудня 1998 р. № 7. Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=2445>

19. ДСТУ 2272-2006 «Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять».

20. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.

21. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.

22. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.

23. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

24. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

25. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

26. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

Основна

1. Сивко В.Й. Правові та організаційні основи охорони праці в Україні: Навчальний посібник. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 2003. – 127 с. Табл.: 3. Бібл. назв: 13. Без іл.

2. Гогіташвілі Г.Г., Лапін В.М. Основи охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., випр. і доп. – Київ: Знання, 2008. – 302с.

3. Ткачук К.Н., М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Зеркалов Д.В. та ін. Основи охорони праці. Підручник. – Київ: Основа, 2011. Режим доступу: <http://www.zerkalov.kiev.ua/node/12>

4. Кучерявий В.П., Павлюк Ю.Є., Кузик А.Д., Кучерявий С.В. Охорона праці: Навчальний посібник. – Львів: «Оріяна-Нова», 2007. 368 с.

5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: Підручник. – 2-те вид./За ред.. М.П. Гандзюка. – Київ: Каравела, 2004. – 408с.

6. Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник. – Київ: ВД «Професіонал», 2005. – 672с.

7. Охорона праці: Лабораторний практикум, частина І. /Під редакцією Сивка В.Й. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 2001. – 63 с. Табл.24. Рис. 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 12

8. Жидецький В. Ц., Основи охорони праці: Підручник. – Видання 2 – Львів: Афіша, 2004. – 320 с.

9. Грищук М.В. Основи охорони праці: Підручник – К.: Кондор, 2008. – 240 с.

10. Одарченко М.С., Одарченко А.М., Степанов В.І., Черненко Я.М. Основи охорони праці : підручник. – Харків: Стиль-Издат, 2017. – 334 с. Режим доступу:

<https://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1840/1/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E%D0%A5%D0%9E%D0%A0%D0%9E%D0%9D%D0%90%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%A6%D0%86.pdf>

11. Охорона праці та цивільний захист: Підручник для студентів, які навчаються за спеціальностями галузей знань «Автоматизація та приладобудування» / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська. За ред. О. Г. Левченка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 420 с. Режим доступу:

https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/26895/1/OP_ta_TsZ_pidruchnyk.pdf

12. Стищенко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник / Т.Є Стищенко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с. Режим доступу

https://os.nure.ua/wp-content/uploads/2019/05/posibnik-bgd_2018_p.1.pdf

13. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2016. 267 с. Режим доступу:

<http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%91%D0%91%D0%96%D0%94%20%D0%97%D0%B5%D1%80%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B2%20%D0%94.%D0%92..pdf>

14. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. І. Полукаров. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 148 с. Режим доступу:

https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27028/5/BZhD_ta_TsZ_Konspekt_leksii_FM_M.pdf

15. Безпека життєдіяльності [текст] : підручник. / [О. І. Запорожець, Б. Д. Халмуратов, В. І. Применко та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 448 с. Режим доступу: <https://kpmu.km.ua/upload/medialibrary/8ca/BYEITYENA-zykhkhzhkeyaorsfkhk-Iatsuszyeshch.pdf>

16. Бакка М.Т., Редчиць В.С., Сивко В.Й. Основи безпеки життєдіяльності людини. – Житомир., РВВ ЖІТІ, 1997, 340с.

17. Мищенко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. – Кіровоград, 1998, 292с.

18. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності. – Суми: “Університетська книга”. 2000. – 301 с.

19. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України І-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 13

IV рівнів акредитації/ за ред. Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: "Каравела", 2002. – 328 с.

20. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.

21. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О. Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – Київ: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.

22. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. – Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.

23. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів: Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.

24. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. – К., 2008. – 286с.

25. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.

26. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О.Є.Пахомова; худож.-оформлювач Г.В.Кісель. – Харків: Фоліо, 2014. — 666 с. Режим доступу: <https://cdn1.ozone.ru/s3/multimedia-f/6005047971.pdf>

27. Мягченко О. П. Основи екології. Підручник. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с. Режим доступу: <http://bdpu.org:8080/bitstream/123456789/297/1/Myahchenko%20O.P.%20Osnovy%20ekolohiyi.pdf>

28. Рома В.В., Степова О.В. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК з дисципліни «Загальна екологія (та неоекологія)» для студентів напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 164 с. Режим доступу: <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/2429/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 14

Додаткова

1. Бакка М. Т., Редчиць В. С., Сивко В. Й. Основи безпеки життєдіяльності людини: Навч. посібник. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 1997. – 340 с.
2. Сивко В.Й. Розрахунки з охорони праці. Навч. посібник. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 2001. – 148 с.
3. Ткачук К.Н., Гурін А.О., Бересневич П.В., Іванчук Д.П., Ошм"янський І.Б. Охорона праці: Підручник. – Київ: «Охорона праці», 1998. – 348 с.
4. Рожков А.П. Пожежна безпека на виробництві. – Київ, 1997, – 448с.
5. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
6. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
7. Хрутьба В.О. Практикум з курсу «Охорона праці в галузі», - Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2012 – 58 с.
8. Круковський О.П. Ризик орієнтований підхід до охорони праці та промислової безпеки. Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245316130&cat_id=245293169
9. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / О.С. Баб'як, О.М. Сітенко, І.В. Ківва та ін. – Харків: Ранок, 2000. – 304 с.
10. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с.
11. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
12. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2011. – 189 с.
13. Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Сгурнов Ф.І. Пожежна безпека будівель та споруд. – Харків, 2004. – 271 с.
14. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. - ТОВ “Компанія ВІД”. – 2001. – 230 с.
15. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – Київ, 1998. – 544 с.
16. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. – Київ: "Здоров'я", 2000. – 335 с.
17. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
18. Ярошевська В.М., Ярошевський М.М., Москальов І.В. Безпека життєдіяльності. – Київ: НМЦ, 1997. – 292 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/184.00.1/ МБ/ОК9-2021
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 15

14. Інтернет-ресурси

1. <http://rada.gov.ua>, <https://zakon.rada.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <https://dsp.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.
3. <https://www.dsns.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
4. <http://www.fssu.gov.ua/> – Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.
5. <https://www.me.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.
6. http://www.sop.zp.ua/norm_zakon.php - Закони і Кодекси України.
7. http://www.sop.zp.ua/norm_praop01.php - Нормативно-правові акти з охорони праці.
8. <http://www.nau.ua> – Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
9. <http://op.kpi.ua> – Портал НТУУ «КПІ». Матеріал з питань охорони праці.
10. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Житомирської політехніки, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbu.gov.ua/>, Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек .
11. Інституційний репозитарій Державного університету «Житомирська політехніка» (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).